

Prima instanță: Judecătoria Buiucani mun. Chișinău (jud. L. Pruteanu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, Vl. Brașoveanu, M. Moraru)

DECIZIE

20 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței

Judecătorii:

Tatiana Vieru

Valentina Clevadî

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de către avocatul Valeriu Isiumbeli, în interesele Silviei Cojocarui și Oleg Bolotnicov, împotriva încheierii din 21.05.2015 a Curții de Apel Chișinău,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare judecată înaintată de Chirtoca Alexei împotriva lui Bolotnicov Oleg și Cojocarui Silvia, intervenienți accesorii Oficiul Teritorial Cadastral Chișinău, Oficiul Teritorial Cadastral Strășeni, ÎCS „Ensedo” SRL privind recunoașterea dreptului de proprietate și operarea modificărilor în Registrul bunurilor imobile,

c o n s t a t ă :

La data de 17.11.2010 Chirtoca Alexei a depus în instanța de judecată cererea de chemare în judecată împotriva lui Dzerjițchii Alexandru, Bolotnicov Oleg, Cojocarui Silvia, intervenienți accesorii Oficiul Teritorial Cadastral Chișinău, Oficiul Teritorial Cadastral Strășeni, SRL „Insedo”, prin care a solicitat recunoașterea dreptului de proprietate și operarea modificărilor în Registrul bunurilor imobile.

În motivarea acțiunii s-a invocat că, în luna iulie a anului 2006, între reclamant, pârât și copârțiți a avut loc o înțelegere, prin care Dzerjițchii Alexandru, Bolotnicov Oleg, Cojocarui Silvia s-au angajat să procure pe numele reclamantului mai multe terenuri agricole în raza localității Ghidighici și Șireți.

Menționează că, terenurile urmau să fie consolidate cu o suprafață nu mai mică de 120 hectare, fapt ce este confirmat prin contractul semnat, procurile eliberate de către reclamant (procura cu nr. de înregistrare 785 din 01.08.2006, eliberată pe numele lui Bolotnicov Oleg; procura cu nr. de înregistrare 194 din 18.01.2007, eliberată pe numele lui Bolotnicov Oleg și procura nr. de înregistrare 5459 din 01.08.2007, eliberată pe numele Silviei Cojocarui).

Declară că, conform înțelegerii, pârâtul și copârțiții primeau de la reclamant bani pentru procurarea terenurilor și în contul achitării pentru suma primită urmau să înregistreze terenurile cumpărate pe numele reclamantului la Oficiul Cadastral. Stingerea datoriei (sumelor primite) se efectua prin scăderea din sumă în dependență

de numărul de hectare înregistrate pe reclamant și ținând cont de faptul consolidării terenurilor pe un masiv unic. Deci, în cazul procurării unui masiv de 120 hectare se achita suma de 1500 de euro pentru un hectar, în cazul procurării mai puțin de 110 ha până la 120 ha se achita 1200 de euro pentru hectar, iar în cazul procurării mai puțin de 110 ha se achita 1000 euro pentru un hectar. Faptul existenței relațiilor indicate se confirmă prin executarea parțială de către pârâți a obligațiilor asumate, ce se confirmă prin contractele de vânzare-cumpărare încheiate.

Relatează reclamantul că, prin intermediul lui Dzerjițchii Alexandru a transmis suma de 76000 euro pentru procurarea terenurilor. Faptul că Dzerjițchii Alexandru, Bolotnicov Oleg, Cojocarua Silvia au primit acești bani se confirmă prin recipisele și semnăturile lor.

Susține reclamantul că, în perioada 19.01.2007-13.04.2007, 11.07.2007, 08.08.2007, Dzerjițchii Alexandru, Bolotnicov Oleg, Cojocarua Silvia, pe numele reclamantului, au încheiat 18 contracte de cumpărare a terenurilor cu suprafața totală de 14,0556 hectare. Având în vedere înțelegerea între părți privind stingerea datoriei (achitarea prin înregistrarea la Cadastru a contractelor de vânzarea-cumpărarea a terenurilor), pârâții au stins datoria față de reclamant în sumă de 14055,60 euro (1 ha la preț de euro). Pârâții Dzerjițchii Alexandru, Bolotnicov Oleg, Cojocarua Silvia au rămas să încheie pe numele reclamantului contracte de procurarea terenurilor cu o suprafață totală de 61,9444 ha. Însă, Bolotnicov Oleg și Cojocarua Silvia, acționând din numele și cu mijloacele financiare ale lui Chirtoca A., în perioada 02.05.2007-30.06.2008, au încheiat contracte de cumpărare a terenurilor doar din rea-credință, deoarece în calitate de cumpărător nu a fost înregistrat Chirtoca A., dar pârâții sau rudele și persoanele lor apropiate. Acest fapt se confirmă prin contractele încheiate în această perioadă din care rezultă, că dacă pe vânzător îl reprezintă Bolotnicov Oleg, atunci cumpărătorul este Cojocarua Silvia și vice-versa. Lotul de teren cu nr. cadastral 8037308.212 a fost înregistrat pe numele lui Dorin Cojocarua care este fiul lui Cojocarua Silvia. Acest fapt se confirmă prin faptul că toate tranzacțiile cu terenurile indicate au avut loc în perioada anului 2007-2008. Toate circumstanțele indicate în mod repetat confirmă rea-credință a pârâților, care primind bani de la Chirtoca Alexei au cumpărat și au înregistrat terenurile pe numele lor. Toate terenurile procurate de către Bolotnicov Oleg, Cojocarua Silvia din banii lui Chirtoca Alexei se consideră bunuri proprietate a lui Chirtoca Alexei. Pârâții Bolotnicov Oleg și Cojocarua Silvia au procurat din banii lui Chirtoca Alexei și au înregistrat pe Bolotnicov Oleg, Cojocarua Silvia sau pe rude apropiate mai multe terenuri.

În procesul examinării pricinii, reclamantul Chirtoca Alexei a depus mai multe cereri de concretizare și modificare a cerințelor din acțiune, în final solicitând recunoașterea dreptului de proprietate asupra terenurilor și operarea modificărilor în registrul bunurilor imobile au fost înaintate împotriva lui Bolotnicov Oleg și Cojocarua Silvia, intervenienți accesorii Oficiul Teritorial Cadastral Chișinău, Oficiul Teritorial Cadastral Strășeni, ÎCS „Ensedo” SRL.

Prin hotărârea din 27 mai 2014 a judecătoriei Buiucani mun. Chișinău s-a admis acțiunea lui Chirtoca Alexei; s-a recunoscut dreptul de proprietate al reclamantului Chirtoca Alexei Vasili asupra bunurilor imobile cu nr. cadastral 8037309.004 cu suprafața de 0,4601 ha; nr. cadastral 8037309.003 cu suprafața de 0,4601 ha; nr. cadastral 8037308.152 cu suprafața de 0,38 ha; nr. cadastral 8037308.146 cu suprafața

de 0,38 ha; nr. cadastral 8037308.107 cu suprafața de 0,3699 ha; nr. cadastral 8037308.167 cu suprafața de 0,3446 ha; nr. cadastral 8037308.108 cu suprafața de 0,3599 ha; nr. cadastral 8037305.145 cu suprafața de 0,34 ha; nr. cadastral 8037308.140 cu suprafața de 0,3802 ha; nr. cadastral 8037305054 cu suprafața de 0,5001 ha; nr. cadastral 8037305055 cu suprafața de 0,5 ha; nr. cadastral 8037308134 cu suprafața de 0,5001 ha; nr. cadastral 8037308139 cu suprafața de 0,38 ha; nr. cadastral 8037308143 cu suprafața de 0,38 ha; nr. cadastral 8037308149 cu suprafața de 0,3699 ha; nr. cadastral 8037309001 cu suprafața de 0,23 ha; nr. cadastral 8037309005 cu suprafața de 0,4599 ha; nr. cadastral 8037309009 cu suprafața de 0,4599 ha și s-a dispus operarea modificărilor în Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile menționate.

Prin hotărârea suplimentară din 22 iunie 2015 a judecătoriei Buiucani mun. Chișinău s-a considerat achitată integral taxa de stat prin ordinul de încasare a numeralului din data de 21 octombrie 2010.

Prin încheierea din 10.09.2015 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de către avocatul Valeriu Isiumbeli, în interesele Silviei Cojocaru și Oleg Bolotnicov; s-a acordat apelanților termen pînă la data de 21.10.2015 pentru depunerea apelului suplimentar cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și achitarea taxei de stat în mărime de 4104 lei.

Prin încheierea din 21 octombrie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit apelul depus de către avocatul Valeriu Isiumbeli, în interesele Silviei Cojocaru și Oleg Bolotnicov.

La data de 30 noiembrie 2015, conform sigiliului aplicat pe plicul poștal (f.d. 137), avocatul Valeriu Isiumbeli, în interesele Silviei Cojocaru și Oleg Bolotnicov, a declarat recurs împotriva încheierii din 21 octombrie 2015 a Curții de Apel Chișinău, solicitînd casarea acesteia cu remiterea pricinii spre rejudecare.

În motivarea recursului s-a invocat că, instanța de apel, la examinarea pricinii, nu a examinat demersul privind amînarea plății taxei de stat pînă la pronunțarea deciziei.

La fel, instanța de apel nu a adus la cunoștința recurenților că pricina a fost ridicată de la examinare și remisă în prima instanță pentru a se expune asupra taxei de stat.

Mai mult, ordinul de plată la care se face referire în hotărârea suplimentară a instanței de fond nu are relevanță, deoarece pe parcursul judecării pricinii, cerințele au fost modificate. Prin urmare, nu este clar din ce sumă a fost calculată plata taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată.

De asemenea, s-a menționat că, prin restituirea apelului, instanța de judecată nu le-a dat posibilitate recurenților de a cunoaște despre soluția dată la caz. Astfel le-a fost lezat dreptul la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Curtea de Apel Chișinău a adoptat încheierea la data de 21 octombrie 2015, iar recursul a fost declarat la data de 30 noiembrie 2015, conform sigiliului aplicat pe plicul poștal (f.d. 137).

Materialele pricinii atestă că încheierea contestată a fost expediată în adresa părților la data de 04 noiembrie 2015 și recepționată de către avocatul recurenților la data de 05 noiembrie 2015 (f.d. 132).

Astfel, instanța de recurs consideră că recursul declarat de către avocatul Valeriu Isiumbeli, în interesele Silviei Cojocaru și Oleg Bolotnicov, la data de 30 noiembrie 2015, conform sigiliului aplicat pe plicul poștal (f.d. 137), este în termen.

Examinând temeiurile recursului, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art.427, lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 364, alin.(1) CPC, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărîre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu art. 368 CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordînd apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Conform materialelor dosarului s-a stabilit că hotărîrea primei instanțe a fost emisă la data de 27 mai 2014.

La data de 25 iunie 2015 avocatul Valeriu Isiumbeli, în interesele Silviei Cojocaru și Oleg Bolotnicov, a depus cerere de apel.

Prin încheierea din 10 septembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de avocatul Valeriu Isiumbeli, în interesele Silviei Cojocaru și Oleg Bolotnicov, deoarece nu a fost prezentat apelul motivat și nu a fost achitată taxa de stat, acordîndu-le apelanților termen pentru înlăturarea neajunsurilor pînă la data de 21.10.2015.

Colegiul reține că încheierea prin care nu a fost dat curs cererii de apel a fost expediată atît în adresa avocatului Valeriu Isiumbeli, cît și în adresa Silviei Cojocaru și a lui Oleg Bolotnicov, fapt confirmat prin avizele de recepție anexate la dosar (f.d.108-111).

Astfel, conform materialelor dosarului s-a stabilit cu certitudine că reprezentantul recurenților a cunoscut despre încheierea prin care nu a fost dat curs cererii de apel și a avut posibilitatea legală de a înlătura neajunsurile acesteia, ceea ce nu a făcut. În consecință instanța de apel legal a restituit la data de 21 octombrie 2015 cererea de apel.

Colegiul concluzionează că recurenții, personal sau prin intermediul reprezentantului său au avut posibilitate reală și legală de a-și exercita dreptul de atac conform normelor și prevederilor legale și, după depunerea apelului nemotivat să îndeplinească indicațiile instanței de apel și să prezinte motivele de fapt și drept a cererii de apel precum și să achite taxa de stat.

Este de menționat fapt că recurenții au dispus de suficient termen pentru a-și exercita dreptul de atac, ori încheierea prin care nu a fost dat curs cererii de apel a fost emisă la data de 10.09.2015 și a fost recepționată de avocatul recurenților la 18.09.2015 (f.d. 108), iar termenul pentru înlăturarea neajunsurilor a fost acordat pînă la data de 21.10.2015.

Astfel, este cert faptul că recurenții au avut suficient timp să îndeplinească

indicațiile instanței de apel și să depună un apel motivat precum și să achite taxa de stat.

Totodată, nu poate fi reținut argumentul recurenților precum că la data de 04.11.2014 a expirat termenul de reprezentare a recurenților - apelanți în instanța de judecată de către avocatul Valeriu Isiumbeli și respectiv nu au cunoscut despre încheierea din 10 septembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău prin care nu s-a da curs cererii de apel, deoarece la materialele dosarului se conține și avizul de recepție (f.d. 109), care confirmă că recurenta Cojocarui Silvia a recepționat încheierea instanței de apel din 10.09.2015 și avea timp suficient pentru a înlătura neajunsurile cererii de apel, iar avocatul Valeriu Isiumbeli, care îl reprezenta și pe Bolotnicov Oleg a recepționat încheierea contestată la data de 18.09.2015 (f.d. 108), adică pînă la expirarea împuternicirilor.

Astfel, Colegiul reiterează că Cojocarui Silvia și Bolotnicov Oleg nu au fost lipsiți de dreptul de a înlătura neajunsurile stabilite în încheierea judecătorească, conform normelor legale.

Mai mult, Colegiul decelează și prevederile art.6 CtEDO, care stabilește că accesul liber la justiție implică și obligația din partea justițiabilului de a se folosi cu bună credință de drepturile sale procedurale și a da dovadă de diligență în realizarea acestora.

Prin urmare, instanța de recurs va remarca că recurenții urmau să întreprindă toate măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), fapt însă ignorat de recurenți.

În atare circumstanțe, instanța de recurs relevă că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere că fiecare parte urmează să-și exercite drepturile sale în termen, conform normelor legale și cu bună credință, ori admiterea exercitării dreptul de atac cu încălcarea prevederilor legale ar leza principiul securității raporturilor juridice.

Referitor la argumentul precum că instanța de apel nu a examinat demersul recurenților de amînare a achitării taxei de stat, Colegiul menționează că o astfel de solicitare nu se conține în apelul depus, iar cererea din materialele cauzei (f.d. 133) nu este înregistrată în instanța de apel și reprezintă o copie care nu atestă sesizarea Curții de Apel în modul prevăzut de lege.

În această ordine de idei, Colegiul consideră necesar să precizeze că circumstanțele expuse de către recurenți nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătorec contestat, în condițiile cînd instanța de apel la examinarea cererii de apel s-a conformat prevederilor legale.

Din acest punct de vedere, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel întemeiat și legal a restituit cererea de apel depusă de către Cojocarui Silvia și Bolotnicov Oleg, prin intermediul avocatului său.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către avocatul Valeriu Isiumbeli, în interesele Silviei Cojocaru și Oleg Bolotnicov.

Se menține încheierea din 21.05.2015 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare judecată înaintată de Chirtoca Alexei împotriva lui Bolotnicov Oleg și Cojocaru Silvia, intervenienți accesorii Oficiul Teritorial Cadastral Chișinău, Oficiul Teritorial Cadastral Strășeni, ÎCS „Ensedo” SRL privind recunoașterea dreptului de proprietate și operarea modificărilor în Registrul bunurilor imobile.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecătorii:

Valentina Clevadî

Oleg Sternioală